

ROZHOVOR

Hra na hudební nástroj je během na dlouhou trať

U příležitosti 95. výročí založení brněnské konzervatoře jsme oslovili předního klavírního interpreta a pedagoga KKI HF JAMU Igora Ardaševa a požádali ho o rozhovor.

Jak vzpomínáte na svá studentská léta na konzervatoři v Brně?

Chodil jsem na Hudební a taneční školu při konzervatoři od roku 1978 a poté na konzervatoř k paní profesorce Inesse Janíčkové až do roku 1986. Bylo to pěkné bezstarostné období se spoustou volného času.

Kolik hodin denně jste v té době cvičil na klavír? Kolik hodin je to dnes?

Velmi se to měnilo, v rozmezí dvou až pěti hodin. Dnes trávím více času pouze nad notami a posloucháním kvalitních nahrávek než přímo u nástroje. Budování vnitřní zvukové představy vnímám jako proces, který může být nezávislý na kontaktu s nástrojem - můžeme v tomto smyslu cvičit na procházce či během cesty vlakem.

Uměl jste už v té době efektivně cvičit?

To jistě ne a dodnes hledám způsob, jak pracovat efektivněji. Pokud se dozvím, že někdo stráví dvě hodiny a více denně hrou stupnic a akordů, tak se mi to nezdá ideální.

Chtěl jste být vždycky klavíristou? Kdy jste se pro to rozhodl a co bylo tím rozhodujícím okamžikem?

Chodil jsem od svých pěti let do houslí a brzy jsem si uvědomil, že hudba, kte-

v mnoha formách. Pokud nejsou chápány samoúčelně, můžeme na nich zkoušet zvukové i technické vlastnosti klavíru, hrajeme-li je v různé artikulaci a dynamice. Prstová cvičení - jak se domnívám - by si měl každý sestavit na míru svým dispozicím.

Jaké byly Vaše koncertní možnosti?

Kromě vystoupení v rámci školy, kterých bylo celkem hodně, a kromě soutěží, jsem během studia na konzervatoři vystoupil 2 - 3x ročně pro kruhy přátel hudby, občas se Státní filharmonii Brno a s orchestrem ve Zlíně (tehdejší Gottwaldově), se kterým jsem měl v roce 1985 svůj první zájezd do Německa.

Jak jste se jako student konzervatoře vyrovnával s trémou, pokud nějaká byla?

Byl jsem zvyklý pravidelně vystupovat na veřejnosti od cca 6 let věku - napětí před vystoupením (v adekvátní míře) považuji za kladný faktor.

Byly nějaké předměty, které jste moc neměl rád?

Občanskou nauku.

Měl jste kromě hraní a cvičení čas i na jiné aktivity?

Vždycky mne bavila spousta věcí týkajících se přírody, botanika, mnoho hodin jsem strávil chemickými pokusy (někdy i dost nebezpečnými). Turistiku vnímám dodnes jako potřebnou součást své práce - srovnáváme si myšlenky, získáváme odstup od toho, co děláme.

Máte nějaké veselé zážitky z doby studia?

Ještě na Hudební a taneční škole, která měla svůj školní záhonek, jsem navrhl, abychom chodili o přestávce zalévat květiny tak, že si všichni nabereme u umyvadla vodu do úst. Cestou po

chodbě jsme tudíž nemohli pozdravit nikoho z pedagogického sboru, což se ukázalo jako problematické...

Co je pro dnešní studenty největším nebezpečím pro jejich budoucnost?

Nerad bych zobecňoval, mám jen pocit, že současná studentská generace se o sebe dokáže lépe postarat, je vcelku pragmatičtější a samostatnější. Studenti jsou zvyklí hledat rychlé řešení a chtějí u své práce vidět ihned výsledek.

To je správné, jen je třeba mít na paměti, že hra na hudební nástroj je během na dlouhou trať s fázemi latentního pokroku, který se projeví až po čase. Je potřeba rozjímat nad notovým textem, rozebírat jej s časovým odstupem a často se k němu vracet. To vyžaduje hlubší přístup a naše rychlá doba plná informací nám v tomto směru nedává ideální výbavu.

Následovalo studium na JAMU. V čem se lišilo od studia na konzervatoři?

Studium na vysoké škole vyžaduje více samostatnosti než střední škola. To mi velmi vyhovovalo.

Nyní jste už dva a půl roku pedagogem JAMU. Měl jste už dříve chuť věnovat se pedagogické činnosti nebo to bylo spontánní rozhodnutí?

O pedagogické činnosti jsem zejména za studií nijak neuvažoval. Pan kolega docent Jiraský mi před časem nabídl, zda bych to nechtěl zkusit a nepřihlásil se ke konkurzu. I stalo se - je to pro mne zajímavá práce v příjemném kolektivu.

Ovlivňuje Vás Vaše pedagogická činnost jako interpreta? Pokud ano, v čem?

Zpětná vazba jistě existuje, a to v několika rovinách. Pokud sami cvičíme, řadu věcí děláme podvědomě a necítíme potřebu cokoli zdůvodňovat. Při práci se studenty vyvstává potřeba vysvětlit a hledat důvody pro jinak spontánní kroky. Na druhé straně, v kontextu pedagogických povinností je třeba si více organizovat čas na přípravu svých vlastních vystoupení - což není vždy snadné.

Dále - jako pianista komunikujete o svých hudebních záměrech většinou jen při komorní hře nebo - při zkouškách s orchestrem - s dirigentem. Tento faktor sdílení je při práci ve škole podstatně širší, což mi vyhovuje.

Ptala se Věra Chmelová,
odpovídal Igor Ardašev.